Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

Stanowisko Związku Rzemiosła Polskiego
w sprawie projektu ustawy budżetowej na 2027 rok

Ogólna ocena projektu

Przedstawiony projekt ustawy budżetowej na 2027 r. należy ocenić jako dokument, który z jednej strony zakłada utrzymanie wysokiego poziomu wydatków publicznych i kontynuację istotnych programów społecznych, z drugiej zaś przewiduje działania mające zwiększyć dochody budżetowe, pozyskując jednocześnie środki zaciągając nowy dług.

Z punktu widzenia przedsiębiorców szczególne znaczenie mają jednak rozwiązania podatkowe oraz poziom kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Projektowane zmiany powinny być oceniane nie tylko przez pryzmat krótkoterminowych wpływów do budżetu, lecz również ich wpływu na inwestycje, konkurencyjność polskich firm, zatrudnienie oraz przewidywalność prowadzenia działalności gospodarczej.

Przy dochodach budżetowych zaplanowanych na poziomie 695,0 mld zł i wydatkach wynoszących 977,6 mld zł deficyt budżetowy ma wynieść 282,6 mld zł. Jednocześnie koszty obsługi długu publicznego zaplanowano na 107,0 mld zł. Oznacza to, że przestrzeń fiskalna państwa pozostaje ograniczona, a szczególnego znaczenia nabiera efektywność wydatkowania środków publicznych oraz kierowanie ich w obszary generujące długookresowy wzrost gospodarczy.

Pozytywnie należy ocenić zakładany wzrost dochodów budżetowych o 7,4% r/r. Jednocześnie skala planowanego deficytu – 282,6 mld zł – wskazuje na utrzymującą się presję na finanse publiczne. Niepokój budzi zwłaszcza poziom kosztów obsługi długu, który ma osiągnąć 107,0 mld zł. Wydatki te nie tworzą bezpośrednio nowych zdolności produkcyjnych gospodarki, dlatego ich wzrost ogranicza możliwość przeznaczania środków publicznych na inwestycje, edukację, infrastrukturę, innowacje oraz aktywizację zawodową.

Szczególnie niebezpieczne jest zbliżanie się do ustawowego progu ostrożnościowego 55%. Zgodnie z zapowiedziami ministra finansów grozi nam jego przekroczenie w 2028 roku. Przekroczenie tego progu skutkuje koniecznością prowadzenia sanacyjnej polityki budżetowej i dalece ogranicza możliwości jej elastycznego kreowania. Dlatego apelujemy o działania, które zapobiegną przekroczenie tego progu w kolejnych latach.

Szczegółowa ocena kluczowych zmian

1. Ograniczenie limitu ryczałtu

Planowane obniżenie limitu przychodów uprawniającego do korzystania z ryczałtu z 2 mln euro do 250 tys. euro oznacza istotne ograniczenie dostępności tej formy opodatkowania.
Zmiana ta może szczególnie dotknąć przedsiębiorstwa, które osiągają stosunkowo wysokie przychody, ale jednocześnie funkcjonują przy relatywnie niskich marżach. Sam poziom przychodu nie zawsze odzwierciedla rzeczywistą zdolność przedsiębiorcy do ponoszenia wyższych obciążeń podatkowych.

Dlatego postulujemy przeprowadzenie pogłębionej oceny skutków tej zmiany oraz :

- Utrzymanie obecnego limitu lub co najmniej mniej drastyczne jego obniżenie, nie więcej niż do kwoty 1 mln euro;
- wprowadzenia okresu przejściowego dla przedsiębiorców przekraczających limit;
- wprowadzenie mechanizmu waloryzacji limitu przychodu umożliwiającego rozliczanie się ryczałtem, opartym o miarodajny wskaźnik taki jak wysokość inflacji;
- uwzględnienia specyfiki branż charakteryzujących się wysokim poziomem obrotów i niską marżą.

2. Zmiany w skali podatkowej PIT

Podwyższenie progu dla stawki 12% do 130 tys. zł oraz wprowadzenie stawki 24% dla dochodów pomiędzy 130 tys. a 150 tys. zł, przy jednoczesnym podwyższeniu progu stawki 32% do 150 tys. zł, może przynieść części podatników korzyści, ale jednocześnie zwiększa złożoność systemu podatkowego.

Z punktu widzenia rynku pracy szczególnie istotne jest, aby system podatkowy nie ograniczał opłacalności podejmowania dodatkowej pracy, zwiększania kwalifikacji czy przyjmowania większej odpowiedzialności zawodowej.

Rekomendujemy zatem, aby każda zmiana progów podatkowych była oceniana również pod kątem jej wpływu na klin podatkowo-składkowy oraz skłonność pracowników i przedsiębiorców do zwiększania aktywności zawodowej.

3. Zmiany w CIT

Planowane podwyższenie stawki CIT z 19% do 22% dla podmiotów o przychodach przekraczających 50 mln euro należy ocenić ostrożnie. Duże przedsiębiorstwa są istotnym źródłem inwestycji, miejsc pracy, eksportu oraz wpływów do sektora finansów publicznych. Zwiększenie obciążeń może ograniczać ich skłonność do lokowania nowych inwestycji w Polsce, zwłaszcza w sytuacji konkurencji podatkowej pomiędzy państwami UE.

Jednocześnie należy pozytywnie ocenić wdrażanie globalnego podatku minimalnego GloBE, o ile jego stosowanie będzie prowadzone w sposób zgodny z międzynarodowymi standardami i zapewniający przedsiębiorcom odpowiednią przewidywalność.

4. Cyfryzacja i uszczelnianie systemu

Pozytywnie oceniamy rozwój KSeF, JPK oraz cyfrowych narzędzi administracji skarbowej. Jednak uszczelnianie systemu podatkowego powinno przede wszystkim prowadzić do ograniczenia nieuczciwej konkurencji, a nie do zwiększania liczby obowiązków i kosztów administracyjnych po stronie przedsiębiorców działających zgodnie z prawem. Konieczne jest zatem zapewnienie:

- stabilnych i jasnych przepisów;
- odpowiednio długich okresów przejściowych, zgodnych z założeniami co najmniej sześciomiesięcznego vacatio legis
- sprawnego funkcjonowania systemów informatycznych, zwłaszcza w obliczu możliwych cyberataków na naszą infrastrukturę cyfrową;
- ograniczenia obowiązków sprawozdawczych, które nie przynoszą proporcjonalnych korzyści fiskalnych.

Polityka podatkowa państwa powinna w możliwie największym stopniu opierać się na zasadzie neutralności konkurencyjnej. Oznacza to, że podatki, akcyza i inne opłaty powinny realizować jasno określone cele publiczne, bez nieuzasadnionego preferowania lub dyskryminowania określonych modeli działalności gospodarczej.

W szczególności każda istotna zmiana obciążeń powinna być poprzedzona oceną jej wpływu na legalny rynek, poziom cen, zachowania konsumentów, konkurencyjność przedsiębiorstw oraz skalę szarej strefy. Takie podejście pozwoli zwiększać dochody budżetowe w sposób trwały, bez osłabiania podstaw wzrostu gospodarczego.

5. Rynek pracy i Fundusz Pracy

Pozytywnie należy ocenić założenie stabilizacji sytuacji na rynku pracy oraz przeznaczenie ponad 10,17 mld zł na realizację zadań Funduszu Pracy.

Istotne są środki na aktywizację zawodową – 2,30 mld zł – oraz na Krajowy Fundusz Szkoleniowy w wysokości 421,6 mln zł Z punktu widzenia Związku Rzemiosła Polskiego najistotniejszą kwestią jest zapewnienie odpowiedniej puli środków na refundacje pracodawcom wynagrodzeń dla młodocianych pracowników w dualnym systemie kształcenia, przez Ochotnicze Hufce Pracy.

W warunkach postępującej automatyzacji, cyfryzacji i zmian strukturalnych gospodarki środki te powinny być kierowane przede wszystkim na podnoszenie kwalifikacji pracowników i dostosowanie ich kompetencji do potrzeb przedsiębiorstw.

Pozytywnie oceniamy również środki przeznaczone na refundację wynagrodzeń oraz kształcenie pracowników młodocianych. Inwestycje w młode kadry powinny być traktowane jako element długofalowej polityki rynku pracy.

6. Programy inwestycyjne i wsparcie przedsiębiorstw

Pozytywnie należy ocenić zaplanowanie środków na programy wspierające inwestycje i transformację gospodarczą. Szczególne znaczenie mają:

- 286,6 mln zł na program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki;
- 500 mln zł na inwestycje strategiczne związane z gospodarką zeroemisyjną;
- 60 mln zł na wsparcie restrukturyzacyjne przedsiębiorstw za pośrednictwem Agencji Rozwoju Przemysłu;
- 339 mln zł na Fundusz Termomodernizacji i Remontów;
- ponad 7 mld zł w ramach Funduszu Modernizacji.

Kierunek ten należy uznać za właściwy. Wymaga jednak zapewnienia, aby dostęp do instrumentów wsparcia był przejrzysty, konkurencyjny i możliwie prosty administracyjnie. W szczególności środki publiczne powinny wspierać projekty, które:

1. zwiększają produktywność przedsiębiorstw;
2. tworzą lub utrzymują wysokiej jakości miejsca pracy;
3. zwiększają innowacyjność gospodarki;
4. poprawiają efektywność energetyczną;
5. wzmacniają bezpieczeństwo energetyczne;
6. zwiększają potencjał eksportowy polskich przedsiębiorstw;
7. dostępne (warunki wejścia !) dla MŚP w tym firm rzemieślniczych.

7. Transformacja energetyczna

Kwota ponad 7 mld zł przewidziana w ramach Funduszu Modernizacji stanowi istotny potencjał dla modernizacji polskiej gospodarki.

Transformacja energetyczna powinna jednak uwzględniać możliwości finansowe przedsiębiorstw, w szczególności sektora MŚP. Rosnące ceny energii i koszty dostosowania do nowych wymogów regulacyjnych mogą bowiem ograniczać konkurencyjność polskich firm.
Dlatego środki na transformację powinny być w większym stopniu wykorzystywane do:

- poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw;
- rozwoju magazynowania energii;
- modernizacji infrastruktury energetycznej;
- rozwoju własnych źródeł energii przedsiębiorstw;
- wsparcia inwestycji zmniejszających koszty energii.

8. Programy wspierające rozwój organizacji rzemiosła

Kwota dotacji przeznaczona na programy wdrażane przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego jest naszym zdaniem zbyt niska i nie gwarantuje kontynuacji w przyszłym roku Rządowego Programu Polski Inkubator Rzemiosła na realizację, którego – zgodnie z wcześniejszymi założeniami – powinno być przeznaczone 10 mln zł. Postulujemy zatem o ponowne przeanalizowanie wysokości środków przewidzianych w ramach dotacji dla Narodowego Instytutu Wolności.

9. Walka z szarą strefą i uszczelnianie systemu podatkowego

Za jeden z istotnych priorytetów polityki budżetowej należy uznać dalszą walkę z szarą strefą oraz nieuczciwą konkurencją. Ograniczanie działalności prowadzonej poza legalnym obrotem powinno być traktowane nie tylko jako źródło dodatkowych dochodów budżetowych, ale przede wszystkim jako element ochrony przedsiębiorców działających zgodnie z prawem. Działania te powinny być jednak ukierunkowane przede wszystkim na podmioty faktycznie uchylające się od obowiązków podatkowych, a nie prowadzić do nadmiernego zwiększania obciążeń administracyjnych przedsiębiorców prawidłowo wywiązujących się ze swoich zobowiązań.

Skuteczna walka z szarą strefą powinna opierać się na zasadzie proporcjonalności. Państwo powinno jednocześnie eliminować nielegalny obrót, upraszczać zasady prowadzenia działalności oraz ograniczać bariery, które mogą skłaniać część podmiotów do funkcjonowania poza oficjalnym rynkiem. Szczególne znaczenie ma w tym zakresie zapewnienie równych warunków konkurencji pomiędzy przedsiębiorcami oraz konsekwentne egzekwowanie prawa wobec podmiotów naruszających przepisy.

Polityka podatkowa państwa powinna uwzględniać jednocześnie trzy cele: ograniczanie negatywnych skutków społecznych i gospodarczych określonych produktów lub zachowań rynkowych oraz zapewnienie stabilnych dochodów budżetowych. podatkowe nie powinny prowadzić do sztucznego wypierania legalnie działających przedsiębiorców z rynku ani do tworzenia przewagi konkurencyjnej dla podmiotów funkcjonujących poza systemem podatkowym. Polityka państwa powinna zatem zmierzać do osiągnięcia właściwej równowagi pomiędzy realizacją celów fiskalnych i społecznych a utrzymaniem konkurencyjnego, przejrzystego i legalnego rynku.

Podsumowanie

Projekt budżetu państwa na 2027 r. zawiera zarówno elementy pozytywne, szczególnie w zakresie inwestycji, aktywizacji zawodowej, transformacji energetycznej i cyfryzacji administracji, jak i rozwiązania wymagające dalszej analizy.
Największym wyzwaniem pozostaje pogodzenie wysokiego poziomu wydatków publicznych z koniecznością utrzymania stabilności finansów państwa i konkurencyjności polskiej gospodarki.

W związku z powyższym rekomendujemy:

1. Ograniczenie zmian prawa podatkowego, zapewnienie przedsiębiorcom stabilności podatkowej oraz stosowanie odpowiedniego vacatio legis, zgodnie z pierwotnymi postulatami - sześciomiesięcznego, na przystosowanie do zmian.
2. Utrzymanie obecnego limitu ryczałtu bądź jego obniżenie do poziomu nie mniejszego niż 1 mln euro.
3. Przeprowadzenie oceny wpływu podwyższenia CIT do 22% na inwestycje i konkurencyjność polskiej gospodarki.
4. Zapewnienie dostatecznych środków w budżecie państwa na finansowanie refundacji wynagrodzeń dla młodocianych pracowników, aby dać pewność przedsiębiorcom szkolącym, że otrzymają oni stosowną refundację bez zbędnej zwłoki.
5. Wzmocnienie aktywizacji zawodowej oraz kształcenia ustawicznego poprzez lepsze powiązanie wydatkowania środków Funduszu Pracy z potrzebami przedsiębiorstw.
6. Uproszczenie systemu wsparcia inwestycji oraz ukierunkowanie wydatków publicznych w większym stopniu na zwiększanie produktywności, innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki. System zamówień publicznych powinien być przyjazny dla rzemiosła i sektora MŚP.
7. Wsparcie transformacji energetycznej przedsiębiorstw, w szczególności rzemiosła i sektora małych i średnich firm tak by instrumenty publiczne pomagały firmom ograniczać koszty energii i finansować inwestycje zwiększające efektywność energetyczną.

W naszej ocenie priorytetem polityki budżetowej powinno być tworzenie warunków dla trwałego wzrostu gospodarczego. Oznacza to konieczność zwiększania inwestycji prywatnych i publicznych, wspierania produktywności, rozwoju kompetencji pracowników oraz ograniczania barier regulacyjnych i administracyjnych.

Jednocześnie polityka podatkowa powinna zapewniać przedsiębiorcom stabilność, przewidywalność i proporcjonalność obciążeń. Zwiększanie dochodów budżetowych nie powinno odbywać się kosztem ograniczenia inwestycji i aktywności gospodarczej.

Warszawa, 8 października 2026